

Назаренко Владислава Дмитрівна
студентка,
Науковий керівник:
Юхновська Юлія Олександрівна
к.е.н., доцент,
КЗВО «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія» ЗОР
м. Запоріжжя

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МЕНЕДЖМЕНТУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Identification of problems in the management of small businesses and establishing prospects for their development.

Менеджмент як наукова система організації виробництва є однією з найважливіших умов ефективної і прибуткової діяльності малих підприємств. Тому сучасна теорія і практика менеджменту в малому бізнесі набуває особливого значення. На тенденції розвитку малого підприємництва в Україні безпосередньо впливає негативна динаміка основних макроекономічних показників. Зокрема, спад ВВП призвів до зменшення внутрішніх фінансових ресурсів держави, обігових коштів у суб'єктів підприємницької діяльності, зниження купівельної спроможності населення тощо. Малі підприємства фінансують свій подальший ріст із прибутку. Якби підприємства могли залишати більшу частину доходів у себе, загальний рівень інвестицій значно збільшився. Цей захід також сприяв би тому, що нові підприємці були б готові ризикувати і вкладати свої кошти та сили або у новостворювані фірми, або в існуючі компанії. Зниження рівня податків допомогло б зробити рівень українських капіталовкладень менш залежним від вливань іноземного капіталу. Малі підприємства менше залежали б від урядових кредитних ліній. За умов дестабілізації економіки, обмеження фінансових ресурсів саме суб'єкти малого бізнесу, які не вимагають великих стартових інвестицій, мають швидке обертання ресурсів, спроможні при певній підтримці найбільш швидко і економічно доцільно вирішувати проблеми демонополізації, стимулювати розвиток економічної конкуренції.

Залежно від того, який вид діяльності і яку стратегію поведінки вибирає підприємство на ринку, в економіці західних країн виділяють такі види малих підприємств: комунанти, патієнти, експлеренти.

Комунанти. Малі підприємства цієї групи, як правило, спеціалізуються на виготовленні окремих вузлів і деталей, іноді здійснюють проміжне складання. Ці підприємства дуже тісно взаємодіють із великими підприємствами через систему коопераційних зв'язків, систему субпідряду.

Патієнти. Підприємства цієї групи спеціалізуються на випуску кінцевої (готової) продукції, орієнтованої в основному на локальні ринки збуту з обмеженим попитом, на місцеві джерела сировини і матеріалів.

Експлеренти. Підприємства цієї групи – так звані ризикові фірми або інноваційні підприємства. Займаються в основному науковими, конструкторськими розробками, комерційним освоєнням технічних відкриттів, виробництвом дослідних партій товарів.

Існують фактори, які визначають слабкість життєдіяльності малого бізнесу та його нестійкість. До них можна віднести: низький управлінський рівень; низький рівень технічної озброєності; обмеженість фінансових ресурсів; нестабільність доходів; високу вразливість до несприятливих економічних факторів; швидкість збанкрутування; конкуренцію великих корпорацій; адміністративні перешкоди; вузьке коло споживачів та постачальників; недосконале управління персоналом.

Використовуючи різні важелі управління, держава через уповноважені місцеві органи влади та за допомогою спеціальних установ і об'єднань підприємців визначає, розробляє та проводить у життя фінансово-кредитну політику щодо підтримки малих підприємств, використовує прямі та непрямі форми фінансової підтримки, формує механізм регулювання ринку позикових ресурсів та контролює додержання встановлених норм його учасниками [1].

Діяльність малих підприємств має свою специфіку, яка вимагає від підприємців універсальності знань і практичних навичок щодо ведення бізнесу та управління підприємством. В умовах запровадження ринкових відносин і децентралізації влади важливого значення набуває демократична система самоорганізації управління як всередині самого підприємства, так і у взаємовідносинах з іншими малими підприємствами. Пріоритетною формою менеджменту у взаємовідносинах між малими підприємствами є мережева модель [2].

Мале підприємництво відіграє важливу роль в економіці нашої країни, бо є невід'ємною частиною соціально-економічної системи, забезпечує стабільність ринкових відносин та високу ефективність виробництва шляхом глибокої спеціалізації.

Список використаних джерел:

1. Офіційне інтернет-представництво Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Рарок О.В. Менеджмент малих підприємств: проблеми і перспективи. «Молодий вчений» № 6 (33), 2016 р., С.100-104